

Oponentský posudek disertační práce

„Zhodnocení dostupného sortimentu mrazuvzdorných kapradin pro potřeby zahradní a krajinářské tvorby“

Autor disertační práce: Ing. Lucia Bulířová

Školitel: Ing. Tatiana Kuťková, CSc.

Posudek zpracoval: Ing. Josef Holzbecher, CSc.

Předložená disertační práce má rozsah 167 stran textu, dále obsahuje v příloze 22 tabulek a několik stran kvalitních barevných fotografií. práce je rozvržena tak, že kromě úvodní kapitoly, včetně vymezení cílů, je 68 stran věnováno literárnímu přehledu, který souvisí se zadáním, metodika je zpracována na 13 stranách, výsledky jsou uspořádány v přehledných tabulkách a spolu s diskuzí mají rozsah 56 stran.

Disertační práce má odpovídající náležitosti, po formální i obsahové stránce je dobře zpracována. V literárním přehledu je hojně citováno více než 90 literárních pramenů.

Cílem práce bylo zhodnocení a zmapování současného sortimentu mrazuvzdorných kapradin, pěstovatelných v našich podmínkách. Pro vlastní pokusnou práci byly zvoleny dvě klimaticky zcela odlišné lokality. V celkovém hodnocení jednotlivých taxonů je kromě morfologické a pěstitelské charakteristiky velmi cenné zachycení vývojových fenofází, zvláště tvorby pro kapradiny charakteristických „biskupských berlí“, které v určitém stádiu mají velký estetický efekt, srovnatelný s obdobím květu u vyšších rostlin.

K práci mám několik kritických připomínek:

Autorka vychází především z anglické literatury, v seznamu pramenů chybí jedna ze základních publikací zabývající se sortimentem, pěstováním a použitím kapradin. Je to Hardy Ferns od Reginalda Kaye (London 1968). Pro střeoevropské perenáře je však nejdůležitější práce Karla Foerstra „Einzug der Gräser und Farne in die Gärten“. První vydání z roku 1957 bylo několikrát přepracováno a vydáno znovu (např. 4. vydání z r. 1978 bylo upraveno Bernhardem Röllichem). Práce se ve velké míře zabývá estetickými a pěstitelskými aspekty sortimentu, který je vhodný do střeoevropských podmínek. Pokud by se autorka seznámila s touto publikací, patrně by byl výběr taxonů zahrnutých do pokusu poněkud odlišný. Jako nevhodná se jeví stromovitá kapradina *Dicksonia antarctica* dorůstající až 10 m, která i v Anglii přežívá jen v nejteplejších podmínkách. V celkovém hodnocení taxonu je v tabulce 37 v kolonce velikostní zařazení označena jako malé. Jednalo se tedy patrně o mladé rostliny, které přežily pod silným zimním krytem. Na druhou stranu chybí celá řada druhů a kultivarů, které se u nás pěstují.

Je to např.:

Adiantum venustum

Athyrium nipponicum 'Pictum' (Syn. *Athyrium nipponicum* 'Metallicum')

Dryopteris affinis 'Pinderi'

Polystichum aculeatum (Syn. *Polystichum lobatum*), cenný domácí druh

Polystichum setiferum 'Proliferum', jedna z nejčastěji pěstovaných kapradin. Výsadba založená v brněnském Arboretu před 35 roky je stále velmi vitální, zatímco do pokusu zahrnutý cv. *Plumosum Densum* je v našich podmínkách dosti choulostivý. Pěstují se také cv. *Dahlem* a cv. *Wollastonii*. Oba taxony jsou velmi odolné.

Výběr 31 hodnocených druhů a kultivarů by se jistě mohl rozšířit o další, v našich podmínkách dobře rostoucí taxony.

Další připomínky:

str. 80 – v tab. 14 je jako doporučovaný partner kapradin *Aegopodium podagraria*, což je úporný plevel, který by zdecimoval každou výsadbu kapradin

str. 144 – mezi sluncem poškozené taxony je uveden *Ceterach officinarum*. Nominátní subsp. roste na osluněných skalách (kdysi Střekov, Žernoseky a pod.), často i ve zdech vinohradů. V hodnocení se patrně jedná o *Ceterach officinarum* subsp. *javorkeanum* (Syn. *C. officinarum* subsp. *bivalens*), který roste na Balkáně na zastíněných vápencových skalách a přistíněných roklicích. Je také robustnější než předchozí

str. 72, 73 – v tabulce kapradin je omylem uvedeno *Equisetum*, což je přeslička.

Gramatické připomínky:

str. 82, 108 a všechny tabulky počínaje tab. 60 – kultivar *Athyrium filix-femina* se správně píše se dvěma l 'Frizelliae'.

Dále je v takovéto práci třeba věnovat větší pozornost překlepům i a y. Např. str. 144 „změny se uplatňovali“, str. 147 „specifické nástupy se proměňovali“. Také v autoreferátu se vyskytují podobné nepozornosti. Např. na str. 4 „výstupy by měli“, str. 7 „kapradiny představovali“ nebo na str. 27 „změny se uplatňovali“.

Závěr

Disertační práce i přes dílčí připomínky splnila stanovené cíle, podstatným způsobem obohacuje stávající informace o pěstování a použití kapradin v našich podmínkách. U mnohých druhů vyvrací rozšířený názor o jejich citlivosti vůči světelné expozici, zvláště v příznivějších podhorských podmínkách druhého pokusného stanoviště a jistě přispěje k většímu rozšíření této poněkud přehlížené skupiny rostlin.

Práci doporučuji k obhajobě a po jejím obhájení doporučuji udělit Ing. Lucii Bulířové titul „Ph.D.“

V Lelekovicích, dne 16. 11. 2011

